

- Notes :
1. All question are compulsory.
 2. All question carry equal marks.
 3. Use of stencils is allowed.
 4. Credit will be given to suitable sketches, map & diagram.

1. Explain how heat balance of the Earth is maintained. **20**

OR

Distinguish between Tropical and Temperate cyclone and give their characteristic.

2. Examine the Koppen's classification of the world climate, indicating its merits and demerits. **20**

OR

What is 'Global Warming' state the causes and effects of Global warming.

3. Write short Answers.

- a) Explain the structure of Atmosphere. **10**

- b) Explain the relationship between air pressure and wind. **10**

OR

- c) Mention the principle of classification of air masses.

- d) State the favourable condition for the origin of monsoon winds.

4. Write short answer.

- a) Explain the principles of Thornthwaite's classification of climate. **10**

- b) 'Vegetation is the indicator of climate' Explain. **10**

OR

- c) Explain the impact of climate on house types.

- d) There are evidence of many variations and fluctuations of climate change. Discuss.

- सूचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. स्टेन्सिलचा उपयोग करता येईल.
4. योग्य त्या आकृत्या, आराखडे, आणि नकाशे यांना श्रेय दिले जाईल.

1. पृथ्वीचे तापसंतुलन कसे कायम राखले जाते ते स्पष्ट करा. 20

किंवा

उष्ण कटिबंधीय व समशितोष्ण कटीबंधीय आवर्तमधील फरक स्पष्ट करा. व त्याची वैशिष्ट्ये लिहा.

2. कोपेनप्रणीत जागतिक हवामानाच्या वर्गीकरणाचे गुणदोषासह परिक्षण करा. 20

किंवा

जागतीक तापमानवृद्धी म्हणजे काय? जागतीक तापमानवृद्धीची कारणे व परिणाम सांगा.

3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. 10

अ) वातावरणाची रचना स्पष्ट करा. 10

ब) हवेचा भार व वारे यातील संबंध स्पष्ट करा. 10

किंवा

क) वायुराशीच्या वर्गीकरणाचे आधार सांगा.

ड) मोसमी वाऱ्याच्या निर्मितीस अनुकूल परिस्थिती सांगा.

4. थोडक्यात उत्तरे लिहा. 10

अ) थार्नवेट प्रणीत हवामानाच्या वर्गीकरणाची तत्वे सांगा. 10

ब) वनस्पती ह्या हवामानाच्या निर्देशक असतात स्पष्ट करा. 10

किंवा

क) हवामानाचा घराच्या प्रकारावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

ड) हवामानात बरेच बदल व चढ उतार झाल्याचे पुरावे आहेत चर्चा करा.

- सूचनाएँ :-
1. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
 2. सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।
 3. स्टेन्सील के उपयोग की अनुमति है।
 4. योग्य रेखाचित्र आकृतियाँ एवम् मानचित्र पुरस्कृत किये जायेंगे।

1. पृथ्वीका तापसंतुलन कैसे कायम रहता है स्पष्ट किजिए. 20

अथवा

उष्ण कटिबंधीय एवम् मध्यकटिबंधीय चक्रवातो मे अंतर स्पष्ट कीजिये एवम् उनकी विशेषताए बतलाइए।

2. कोपेन प्रणीत विश्व की जलवायु के वर्गीकरण का उनके गुणदोष बताते हुए परिक्षण किजिये 20

अथवा

'वैश्विक उष्मावृद्धि' से क्या तात्पर्य है? वैश्विक उष्मावृद्धि के कारक एवम् परिणाम बतालाईये।

3. संक्षेप में उत्तर लिखिए.

अ) वायुमंडल की संरचना स्पष्ट किजिए। 10

ब) वायुदाब एवम् पवनो के बीच संबंध स्पष्ट किजिए। 10

अथवा

क) वायुराशी के वर्गीकरण के तत्व बतलाईये.

ड) मोसमी पवनो के उत्पत्ती के लिए अनुकूल दशाए बतलाईये.

4. संक्षेप मे उत्तर लिखिए.

अ) थार्नवेट प्रणीत जलवायु के वर्गीकरण के तत्व बतलाइए. 10

ब) वनस्पती जलवायु की निर्देशक है 'स्पष्ट किजिये। 10

अथवा

क) जलवायु का घरोके प्रकारो पर होनेवाले प्रभावो को स्पष्ट किजिए.

ड) जलवायु मे बहुतसे बदल तथा उतार चढाव होने के दाखले हैं, चर्चा किजिए.
